

And Now I See

By Elder Jeffrey R. Holland
Of the Quorum of the Twelve Apostles

En nu zie ik

Ouderling Jeffrey R. Holland
van het Quorum der Twaalf Apostelen

October 2025 general conference

The impact of the Book of Mormon in my life is no less miraculous than was the application of spit and dirt placed on the blind man's eyes.

With love unfeigned we all echo President Oaks's tribute to the passing of President Russell M. Nelson. And with equal love and deep mourning, we all acknowledge the tragedies in Michigan recently and almost daily around the world. We acknowledge these things with love and trust in the Lord Jesus Christ.

Theninth chapter of Johnrecords the experience of Jesus and His disciples passing near a beggar, blind from birth. This led the disciples to ask Jesus several complex religious questions regarding the origin and transmission of this man's limitation. The Master responded by doing something very simple and very surprising. He spit into the dirt and stirred a small mixture of clay. He then applied this to the eyes of the man, instructing him to wash in the pool of Siloam. All this the sightless man obediently did and "came [forth] seeing," the scripture says. How important evidence is, as opposed to wishes or argument or even malice in opposition to the truth.

Well, afraid this miracle would again add to the threat Jesus already posed to their presumed authority, the enemies of the Savior confronted the newly sighted man and said in anger, "We know [Jesus] is a sinner." The man listened for a moment, then said, "Whether he be a sinner ... , I know not: [but] one thing I [do] know, ... whereas I was blind, now I see."

De invloed van het Boek van Mormon op mijn leven is niet minder wonderbaarlijk dan het aanbrengen van speeksel en aarde op de ogen van de blinde man.

Met ongeveinsde liefde sluiten wij ons aan bij president Oaks' eerbetoon aan president Russell M. Nelson. Met net zoveel liefde en diep verdriet erkennen wij allemaal de tragische gebeurtenissen die onlangs in Michigan hebben plaatsgevonden en die zich bijna dagelijks in de wereld afspelen. Wij erkennen dit met liefde en vertrouwen in de Heer Jezus Christus.

In hetnegende hoofdstuk van Johanneswordt beschreven dat Jezus en zijn discipelen langs een bedelaar liepen die sinds zijn geboorte blind was. Naar aanleiding hiervan stelden de discipelen Jezus enkele ingewikkelde religieuze vragen naar de oorsprong en overdracht van deze beperking. De Meester reageerde door iets heel eenvoudigs en verrassends te doen. Hij spuugde op wat aarde en mengde het tot een beetje slijk. Daarna smeerde Hij het op de ogen van de man en droeg hem op om dit in het bad van Siloam af te wassen. Dat deed de blinde man allemaal gehoorzaam, en hij kwam volgens het verslag 'ziende terug'. Hoe belangrijk is dus bewijs, in tegenstelling tot wensen of conflict of zelfs kwade wil tegenover de waarheid!

De vijanden van de Heiland, die bang waren dat dit Jezus' bedreiging voor de bevoegdheid die zij zich hadden aangematigd zou verergeren, confronteerden de man die nu kon zien en zeiden kwaad: 'Wij weten dat [Jezus] een zondaar is.' De man luisterde even naar hen en zei toen: 'Of Hij een zondaar is, weet ik niet; [maar] één ding weet ik [wel], dat ik blind was en nu zie.'

Jesus gave the first meaning to this exchange, telling His disciples that all this had happened “that the works of God should be made manifest.” Remember that twice in this narrative the Savior’s action was referred to as “anointing” the blind man’s eyes, an act to be completed by washing. This description of “the works of God [being] made manifest” could possibly suggest the unfolding of an ordinance.

Another truth that is evident here are the instruments the Creator of heaven and earth and all that in them are used to provide this miracle: spit and a handful of dirt! These very unlikely ingredients declare that God can bless us by whatever method He chooses. Like Naaman resisting the River Jordan or the children of Israel refusing to look at the serpent on the staff, how easy it is for us to dismiss the source of our redemption because the ingredients and the instruments seem embarrassingly plain.

But we remember from the Book of Mormon that some things are both plain and precious and that prior to Jesus’s birth, it would be prophesied that “he [would have] no form nor comeliness; and when we [should] see him, there is no beauty that we should desire him.” How often God has sent His majestic message through a newly called and very anxious Relief Society president or an unlearned boy on a New York farm or a brand-new missionary or a baby lying in a manger.

So what if the answers to our prayers come in plain or convoluted ways? Are we willing to persevere, to keep trying to live Christ’s gospel no matter how much spit and clay it takes? It may not always be clear to us what is being done or why, and from time to time, we will all feel a little like the senior sister who said, “Lord, how about a blessing that isn’t in disguise?”

Consider the evidence of another truth, this one regarding the holy priesthood. In documenting the organization of the meridian Church, Luke’s first line reads, “Then he called his twelve disciples together, and gave them power and authority,” gifts not granted on the basis of impressive credentials nor determined by tradition or birthright. They are not bestowed by a divin-

Jezus gaf als eerste betekenis aan deze gebeurtenis en vertelde zijn discipelen dat dit alles had plaatsgevonden ‘opdat de werken van God in hem geopenbaard zouden worden’. In de King Jamesvertaling van de Bijbel wordt het handelen van de Heiland in dit verhaal twee keer ‘anointing’ oftewel ‘zalven’ van de ogen van de man genoemd, wat werd afgesloten met een wassing. De beschrijving dat de ‘werken van God [...] geopenbaard’ werden, suggereert misschien het verloop van een verordening.

Eén beginsel betreft de middelen die de Schepper van hemel en aarde en alles wat daarin is gebruikte om zijn wonder te verrichten: speeksel en een handvol aarde! Deze onwaarschijnlijke ingrediënten geven aan dat God ons kan zegenen op welke manier Hij maar wil. Zoals Naäman die zich tegen de Jordaan verzette of de kinderen van Israël die weigerden naar de slang op de staak te kijken, zo kan het ons ook makkelijk overkomen dat we de bron van onze verlossing afwijzen omdat de ingrediënten en middelen beschamend eenvoudig lijken.

Maar we weten wel door het Boek van Mormon dat sommige dingen zowel eenvoudig als kostbaar zijn, en dat vóór Jezus’ geboorte was geprofeteerd: ‘Gestalte of glorie had Hij niet; als wij Hem aanzagen, was er geen gedaante dat wij Hem begeerd zouden hebben.’ Hoe vaak heeft God niet zijn majestueuze boodschap gezonden door een pasgeroepen, uiterst nerveuze ZHV-presidente, of door een ongeleerde jongen op een boerderij in New York, of een gloednieuwe zending, of een baby in een kribbe?

Wat maakt het dan uit als de antwoorden op onze gebeden op een eenvoudige of zelfs kronkelige manier tot ons komen? Zijn we dan gewillig om in het evangelie van Christus vol te houden en te blijven proberen het na te leven, hoeveel speeksel en slijk dat ook vergt? Misschien is ons niet duidelijk wat er wordt gedaan, of waarom, en van tijd tot tijd voelen we ons een beetje zoals de bejaarde zuster die zei: ‘Heer, mag ik eens een zegening die niet als beproeving vermomd is?’

Denk eens aan het bewijs van een andere waarheid, dit keer over het heilige priesterschap. Bij het beschrijven van de organisatie van de kerk in het midden des tijds luidt Lukas’ eerste zin: ‘Hij riep Zijn twaalf discipelen bijeen en gaf aan hen kracht en macht.’ Deze gaven werden niet verleend op grond van indrukwekkende getuigenschappen, en ook niet bepaald door traditie

ity school or a theological seminary. They are conferred only by the laying on of hands by one who has had authorized hands laid on him in an unbroken sequence back to the source of all divine authority, the Lord Jesus Christ.

And in a church that understands the gift of mercy, wouldn't it be another marvelous evidence of that church's truthfulness to see these blessings and covenants go to our deceased kindred, those of our families who have gone before us? Should they be penalized because they did not have access to the gospel or because they were born at a time or in a place when divine ordinances and covenants were not available to them? The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints has sacred, dedicated houses of the Lord in which merciful, salvific work is being done vicariously every day and night for these deceased, as well as offering worship opportunities and ordinances for the living. To my knowledge, this particular evidence of God's truth, His universal love for the living and the dead, is not seen elsewhere in the world—except in one church that demonstrates truth in this particular regard: The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints.

My first sight-giving, life-giving encounter with real evidence of truth did not come with anointing clay or in the pool of Siloam. No, the instrument of truth that brought my healing from the Lord came as pages in a book, yes, the Book of Mormon: Another Testament of Jesus Christ! The claims about this book have been attacked and dismissed by some unbelievers, the anger often matching the vitriol of those who told the healed man that he couldnot possibly have experienced what he knew he had experienced.

It has been hurled at me that the means by which this book came to be were impractical, unbelievable, embarrassing, even unholy. Now, that is harsh language from anyone who presumes to know the means by which the book came to be, inasmuch as the only description given about those means is that it was translated “by the gift and power of God.” That's it. That's all. In any case, the impact of the Book of Mormon in my life is no less miraculous than was the application

of geboorterecht. Ze worden niet verleend door een theologische academie of grootseminarie. Zij worden alleen verleend door handoplegging van iemand die zelf gemachtigd de handen opgelegd kreeg, in een ononderbroken lijn terug tot de bron van alle goddelijk gezag: de Heer Jezus Christus.

En zou het in een kerk die de gave van barmhartigheid begrijpt geen prachtig bewijs van de waarachtigheid van die kerk zijn te weten dat deze zegeningen en verbonden naar onze gestorven verwanten gaan, naar onze familieleden die ons zijn voorgegaan? Zouden zij gestraft moeten worden omdat zij geen toegang hadden tot het evangelie, of omdat zij geboren werden in een tijd of op een plaats waar goddelijke verordeningen en verbonden voor hen niet beschikbaar waren? De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen heeft heilige, gewijde huizen des Heren, waar dag en nacht barmhartig, verlossend werk plaatsvervangend voor de overledenen wordt verricht, en waar tegelijk mogelijkheden tot aanbidding en verordeningen voor de levenden zijn. Voor zover ik weet, is dit bewijs van Gods waarheid, zijn universele liefde voor de levenden en de doden nergens in de wereld bekend, behalve in één kerk die in dit opzicht aanspraak maakt op de waarheid: De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen.

Mijn eerste zichtschenkende, levenschenkende ontmoeting met echt bewijs van de waarheid vond niet plaats met zalvend slijk of in het bad van Siloam. Nee, het middel tot waarheid dat mijn genezing door de Heer teweegbracht, kwam in de vorm van bladzijden in een boek, ja, het Boek van Mormon: eveneens een testament aangaande Jezus Christus! De beweringen over dit boek zijn aangevallen en afgewezen door sommige ongelovigen, soms even venijnig als die van hen die tegen de genezen man zeiden dat hij onmogelijk kon hebben meegemaakt wat hij wist dat hij had meegemaakt.

Mij is ook voor de voeten gegooid dat de wijze waarop dit boek tot stand kwam onmogelijk, ongeloofwaardig, beschamend, ja, zelfs onheilig was. Dat is harde taal van iemand die meent te weten op welke wijze het boek tot stand is gekomen, terwijl de enige beschrijving die daarover bestaat, is dat het werd vertaald ‘door de gave en macht van God’. Dat is alles. Niets meer, niet minder. In ieder geval is de invloed van het Boek van Mormon op mijn leven niet minder

of spit and dirt placed on the blind man's eyes. It has been, for me, a rod of safety for my soul, a transcendent and penetrating light of revelation, an illumination of the path I must walk when mists of darkness come. And surely they have, and surely they will.

And given the view it has granted me of my Savior's universal love and redeeming grace, I share with you my witness, justified here as the newly blessed man's parents said their son should be heard because he was "of age." Well, so am I. He was old enough to be taken seriously, they implied. Well, so am I. I am two months away from my 85th birthday. I have been at the edge of death and back. I have walked with kings and prophets, with presidents and apostles. Best of all, I have at times been overwhelmed by the Holy Spirit of God. I trust that my witness should be given at least some consideration here.

Now, brothers and sisters, I came to my whole-souled conviction that The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints is a true restoration of the New Testament Church—and more—because I could not deny the evidence of that restoration. Since those first experiences, I suppose I have had a thousand—ten thousand?—otherevidences that what I have spoken of today is true. So I am delighted now to join my friend huddled on the streets of Jerusalem, where with my diminished voice I sing:

Amazing grace—how sweet the sound—
That saved a wretch like me!
I once was lost, but now am found,
Was blind, but now I see.
In the name of Jesus Christ, amen.

wonderbaarlijk dan het aanbrengen van speeksel en aarde op de ogen van de blinde man. Het is een veilige roede voor mijn ziel, een verheven, doordringend licht van openbaring. Het verlicht het pad wanneer de mist van duisternis opdoemt. Dat is al gebeurd en zal zeker nog gebeuren.

En gezien de visie die het mij gegeven heeft op de universele liefde en de verlossende genade van mijn Heiland, deel ik met jullie mijn getuigenis. Dat is gerechtvaardigd daar de ouders van de pas gezegende man zeiden dat hun zoon zelf gehoord moest worden, omdat hij 'volwassen' was. Dat ben ik ook. Hij was oud genoeg om serieus genomen te worden, impliceerden ze. Dat ben ik ook. Ik word over twee maanden 85 jaar. Ik heb op het randje van de dood gelegen en ben weer teruggekomen. Ik ben in het gezelschap van koningen en profeten, van presidenten en apostelen geweest. Bovenal heb ik de Heilige Geest van God soms intens gevoeld. Ik ga ervan uit dat ik mijn getuigenis enig gewicht mag toeschrijven.

Broeders en zusters, ik ben met heel mijn ziel tot de overtuiging gekomen dat De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen de ware herstelling is van de kerk uit het Nieuwe Testament – en meer – omdat ik het bewijs van die herstelling niet kan ontkennen. Sinds die eerste ervaringen heb ik, denk ik, nog wel duizend – of tienduizend? – anderebewijzen gehad dat wat ik vandaag heb gezegd waar is. Daarom vind ik het fijn om me bij mijn nederige vriend in de straten van Jeruzalem aan te sluiten, waar ik met verzwakte stem zing:

Genade, zo oneindig groot,
dat ik, die 't niet verdien
het leven heb, ook na de dood.
'k Was blind, maar nu kan 'k zien.
In de naam van Jezus Christus. Amen.